

596
8809

040

Κ. Ι. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΟΥ

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ

ΤΩΝ ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΕΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

535

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΦΕΙΟΝ Σ. Κ. ΒΛΑΣΤΟΥ

1915

ΛΙΜΝΗ ΥΛΟΝΑ

ΚΟΙΤΩΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ

ΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΗΤΩΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΔΕΛΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κ. Ι. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ

8809/1943

ΤΩΝ ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΑΠΡ. 1958

ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΕΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Σ. Κ. ΒΛΑΣΤΟΥ

1915

Κ. Ε. ΑΥΘΟΡΥΜΙΣΤΟΥ

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ

ΤΩΝ ΘΕΩΜΗΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΩΤΩΝ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΝ ΤΩΝ ΑΤΩΝ

ΠΡΟΣ ΕΡΩΤΩΝ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΝ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΝ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΝ

ΕΡΩΤΩΝ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΝ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΝ

ΠΕΡΙ ΕΟΡΤΩΝ, ΑΓΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΩΝ

1. Ἐκτὸς τῆς Κυριακῆς ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία καὶ ἄλλας πολλὰς ἐορτάς, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὰ κυριώτερα συμβάντα τοῦ βίου 1) τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ 2) τῆς Θεοτόκου καὶ 3) τῶν Ἀγίων. Κατὰ ταῦτα δυνάμεθα νὰ διαιρέσωμεν τὰς ἐορτάς εἰς ἐορτάς ἀναφερομένας 1) εἰς τὸν δεσπότην ἡμῶν, τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, 2) εἰς τὴν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν θεομήτορα καὶ 3) εἰς τοὺς Ἀγίους. Καὶ τὰς μὲν ἐορτάς, τὰς ἀναφερομένας εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν καλοῦμεν **δεσποτικὰς** ἐορτάς, τὰς εἰς τὴν Θεομήτορα, **θεομητορικὰς** καὶ τὰς εἰς τοὺς Ἀγίους ἐορτάς **τῶν Ἀγίων**.

Κατὰ τὰς ἐορτάς πρέπει 1) νὰ καταπαύωμεν τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν, ὥπως οὕτω ἀναπαύωμεν τό τε σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα ἡμῶν, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ ἐργάζωνται διαρκῶς, καὶ ἀνατείνωμεν εὐκολώτερον τὸ πνεῦμα ἡμῶν εἰς τὸν Θεόν, 2) Νὰ μεταβαίνομεν εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς καὶ προσευχώμεθα μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἀκροώμενοι μετὰ προσοχῆς τὴν θείαν λειτουργίαν, 3) Νὰ ἀναγινώσκωμεν θρησκευτικὰ καὶ ἠθικὰ βιβλία καὶ 4) Νὰ βοηθῶμεν τὸν πλησίον ἡμῶν.

2. Ἀγίους καλοῦμεν τοὺς ἱεροὺς ἐκείνους ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι διαπρέψαντες ἐπὶ ἀρετῇ κατὰ τὸν ἐπίγειον αὐτῶν βίον ἐδοξάσθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἅγιοι πλησίον τοῦ Θεοῦ ἱστάμενοι παρακαλοῦσι τὸν Θεὸν δι' ἡμᾶς, πρεσβεύουσιν ὑπὲρ ἡμῶν. Κατὰ ταῦτα παρακαλοῦμεν τοὺς

ἀγίους οὐχὶ ὅπως αὐτοὶ οἱ ἴδιοι δώσωσιν εἰς ἡμᾶς ἀγαθὰ ἢ ἀπομακρύνωσιν ἀπὸ ἡμᾶς κακά. ἀλλ' ὅπως μεσιτεύσωσι παρὰ τῷ Θεῷ, ὅστις μόνος δύναται νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς ἀγαθὰ καὶ ἀπομακρύνῃ κακά. Ὡς δὲ τοὺς ἀγίους παρακαλοῦμεν νὰ μεσιτεύσωσι παρὰ τῷ Θεῷ ὑπὲρ ἡμῶν, οὕτω καὶ τὴν Θεοτόκον, τὴν ὁποίαν ἰδιαζόντως τιμῶμεν ὡς μητέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3. Ἀπολυτίκια καλοῦνται τὰ ἐκκλησιαστικά ἐκεῖνα ᾄσματα, τὰ ὁποῖα ψάλλονται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν κατὰ τὸ τέλος τῆς ἑσπερινῆς προσευχῆς, τοῦ ἑσπερινοῦ, ὅτε γίνεται ἡ **ἀπόλυσις** τοῦ λαοῦ ἐκ τοῦ ἑσπερινοῦ. Τὰ ἀπολυτίκια ψάλλονται καὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς πρωϊνῆς προσευχῆς, ἣτις προηγεῖται τῆς λειτουργίας, τοῦ καλουμένου ὁρθρου, καὶ ἐνίοτε κατὰ τὴν λειτουργίαν, περιέχουσι δὲ πάντοτε τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἑορτῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ψάλλονται.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ ἔχει ὀκτὼ ἤχους ἥτοι τὸν πρῶτον, δεῦτερον, τρίτον, τέταρτον, πλάγιον τοῦ πρῶτου, πλάγιον τοῦ δευτέρου, πλάγιον τοῦ τρίτου (τὸν συνήθως βαρὺν καλούμενον) καὶ πλάγιον τοῦ τετάρτου. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὀρίσει τὸν ἤχον, κατὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ψάλλωνται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰ ἀπολυτίκια.

Α'

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς γεννήσεως τῆς Θεοτόκου.

(8 Σεπτεμβρίου).

Κατὰ ἀρχαίαν παράδοσιν τῆς ἐκκλησίας ἡ Θεοτόκος ἦτο θυγάτηρ τοῦ Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἄννης. Οὗτοι μὴ ἔχοντες τέκνα προσηύχοντο καὶ παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς τέκνον ὑποσχόμενοι νὰ ἀφιερώσωσι τοῦτο εἰς τὸν Θεόν. Ἡ προσευχὴ τῶν εὐσεβῶν καὶ δικαίων τούτων ἀνθρώπων εἰσηκούσθη καὶ οὕτω ἀπέκτησαν τέκνον, ὅπερ ἐκάλεσαν Μαριάμ.

Τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 8 Σεπτεμβρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε, χαρὰν ἐμήνυσε πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ· ἐκ σοῦ γὰρ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν· καὶ λύσας τὴν κατάραν ἔδωκε τὴν εὐλογία· καὶ καταργήσας τὸν θάνατον ἔδωρήσατο ἡμῖν ζωὴν τὴν αἰώνιον.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν εισοδίων τῆς Θεοτόκου.

(21 Νοεμβρίου).

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀρχαίαν παράδοσιν τῆς ἐκκλησίας ὁ Ἰωακείμ καὶ ἡ Ἄννα, οἱ γονεῖς τῆς Θεοτόκου, ἐκπλή-

ροῦντες τὴν δοθεῖσαν τῷ Θεῷ ὑπόσχεσιν ἀφιέρωσαν τὴν Θεοτόκον μικρὰν ἔτι τὴν ἡλικίαν εἰς τὸν ναόν.

Τὴν εἴσοδον ταύτην καὶ ἀφιέρωσιν τῆς Θεοτόκου εἰς τὸν ναὸν ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 21 Νοεμβρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Σήμερον τῆς εὐδοκίας τὸ προοίμιον καὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας ἡ προκήρυξις· ἐν ναῷ τοῦ Θεοῦ τρανώς ἡ παρθένος δείκνυται καὶ τὸν Χριστὸν τοῖς πᾶσι προκαταγγέλλεται. Αὐτῇ καὶ ἡμεῖς μεγαλοφώνως βοήσωμεν· Χαῖρε τῆς οἰκονομίας τοῦ κτίστου ἡ ἐκπλήρωσις.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου.

(25 Μαρτίου)

Ἐξ μηνᾶς μετὰ τὴν σύλληψιν Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ πρὸς τὴν Θεοτόκον εὐρισκομένην ἐν Ναζαρέτ, ὅπως ἀναγγεῖλῃ αὐτῇ ὅτι θὰ γεννήσῃ υἱόν, ὅστις θὰ σώσῃ τὸν κόσμον. Ἡ παρθένος ἀπορεῖ κατ' ἀρχὰς καὶ ἐρωτᾷ τὸν ἄγγελον πῶς εἶνε δυνατόν νὰ γείνη τοῦτο, ἀφοῦ εἶνε παρθένος, ἀκούσασα ὅμως παρ' αὐτοῦ ὅτι θὰ ἔλθῃ ἐπ' αὐτὴν Πνεῦμα ἅγιον καὶ δύναμις Ὑψίστου θὰ ἐπισκιάσῃ αὐτὴν καὶ διὰ τοῦτο τὸ τέκνον, ὅπερ θὰ γεννηθῇ ἐξ αὐτῆς, θὰ κληθῇ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὑποτάσσει ἑαυτὴν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ λέγουσα «Ἰδοὺ ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ γενηθήτω κατὰ τὸ ῥῆμά σου».

Τὴν εὐχάριστον ταύτην ἀγγελίαν τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὴν Θεοτόκον, ὅτι θὰ γεννήσῃ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου, τὸν Εὐαγγελισμὸν τοῦτον τῆς Θεοτόκου, ἐορτάζει ἡ ἡμε-

τέρα ἐκκλησία τῇ 25 Μαρτίου. Ἡ ἑορτὴ αὕτη τοῦ Εὐ-
αγγελισμοῦ ἑορτάζεται παρ' ἡμῖν καὶ ὡς ἐθνικὴ ἑορτή,
διότι κατ' αὐτὴν ὑψώθη ἡ σημαία τῆς ἐλευθερίας κατὰ
τὸ 1821.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

**Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον καὶ
τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἡ φανέρωσις· ὁ υἱὸς τοῦ
Θεοῦ υἱὸς τῆς Παρθένου γίνεται καὶ Γαβριὴλ τὴν
χάριν εὐαγγελίζεται. Διὸ καὶ ἡμεῖς σὺν αὐτῷ τῇ
Θεοτόκῳ βοήσωμεν· Χαῖρε κεχαριτωμένη ὁ Κύ-
ριος μετὰ σοῦ.**

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

(15 Αὐγούστου).

Κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν τῆς ἐκκλησίας ἡ Θεοτόκος
προαιουθανθεῖσα τὸ τέλος αὐτῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὕψος τῶν
Ἑλαιῶν, ἔνθα συχνάκις προσηύχετο, ὅπως προσευχηθῇ.
Μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψασα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς ἡτοίμασε τὰ
τῆς κηδείας αὐτῆς. Ἐπειτα δ' εὐλογήσασα τοὺς εἰς τὸν οἶ-
κον αὐτῆς συνελθόντας ἀποστόλους καὶ εὐχηθεῖσα ὑπὲρ
τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου παρέδωκε τὸ πνεῦμα εἰς τὸν υἱὸν
αὐτῆς καὶ Θεόν, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Οἱ ἀπόστολοι
τότε ἐκήδευσαν εὐλαβῶς τὸ σῶμα αὐτῆς ἐν Γεθσημανῇ·
τὴν τρίτην ὅμως μετὰ τὴν ταφὴν ἡμέραν μετέστη αὕτη
σωματικῶς εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

Τὸν θάνατον τῆς Θεοτόκου ἑορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκ-
κλησία τῇ 15 Αὐγούστου προτάσσουσα τῆς ἑορτῆς ταύ-
της νηστείαν δέκα πέντε ἡμερῶν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Ἐν τῇ γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας, ἐν τῇ κοιμήσει τὸν κόσμον οὐ κατέλειπες, Θεοτόκε· μετέστης πρὸς τὴν ζωὴν μήτηρ ὑπάρχουσα τῆς ζωῆς καὶ τὰς πρεσβείαις τὰς σαῶς λυτρουμένη ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Β'

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ ΕΟΡΤΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς μεταστάσεως τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου.

(26 Σεπτεμβρίου)

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης καταγόμενος ἐκ Βηθσαϊδᾶ ἦτο υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου καὶ τῆς Σαλώμης, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Ἰακώβου. Ἀσχολούμενος μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἀδελφοῦ αὐτοῦ περὶ τὴν ἀλιείαν ἐγένετο κατ' ἀρχὰς μαθητὴς τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου (Ἰωάν. 1, 35), ἔπειτα δὲ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καταλαβὼν διακριτικὴν θέσιν μεταξὺ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ἡ ἀγάπη τοῦ Ἰωάννου πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Ἰωάννην ἦτο ἐξαιρετικὴ. Κατὰ τὸν μυστικὸν δείπνον ἐκάθητο ὁ Ἰωάννης πλησίον τοῦ Ἰησοῦ, αὐτὸς δὲ μετὰ παρακλήσεων τοῦ Πέτρου πεσὼν εἰς τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ ἠρώτησεν αὐτὸν περὶ τοῦ προδότου (Ἰωάν. 13, 13 — 26), ὁ δὲ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐνεπιστεύθη ἀπὸ τοῦ σταυροῦ εἰς τὸν Ἰωάννην τὴν ἑαυτοῦ μητέρα. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀποστόλου Παύλου, μετὰ δηλαδὴ τὸ 67 μ.Χ. εὐρίσκομεν αὐτὸν ἐν Ἐφέσῳ, ἔνθα ἔμεινε μέχρι τέλους τῆς ζωῆς

αὐτοῦ. Κατὰ τοὺς διωγμοὺς τοῦ Διοιτιανοῦ ἐξωρίσθη εἰς τὴν Πάτμον, ἔνθα εἶδε τὴν Ἀποκάλυψιν, ἣν ἔγραψεν ἔπειτα ἐν Ἐφέσῳ. Ἐκτὸς τῆς Ἀποκαλύψεως ἔγραψεν ὁ Ἰωάννης τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τρεῖς ἐπιστολάς. Τὰ συγγράμματα ταῦτα τοῦ Ἰωάννου σώζονται ἐν τῷ κανόνι τῆς καινῆς Διαθήκης. Ὁ Ἰωάννης ἀπέθανεν ἐν βαθεῖ γήρατι ἐν Ἐφέσῳ. Κατὰ τινὰ παραδόσιν δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ μετέστη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ ἑορτὴ τῆς μεταστάσεως τοῦ Ἰωάννου.

Τὴν εἰς τοὺς οὐρανοὺς μετάστασιν τοῦ Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ ἑορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 26 Σεπτεμβρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς,

Ἀπόστολε Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡγαπημένε ἐπιτάχυνον ῥῦσαι λαὸν ἀναπολόγητον· δέχεται σε προσπίπτοντα, ὁ ἐπιπεσόντα τῷ στήθει καταδεξάμενος· ὃν ἐκέλευε, θεολόγε, καὶ ἐπίμονον νέφος ἐθνῶν διασκεδᾶσαι, αἰτούμενος ἡμῶν εἰρήνην καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ.

(18 Ὀκτωβρίου).

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς κατήγετο πιθανῶς ἐξ Ἀντιοχείας, ἦτο δὲ ἰατρός τὸ ἐπάγγελμα. Προσαχθεὶς εἰς τὸν χριστιανισμὸν ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Παύλου παρηκολούθησεν ἔπειτα αὐτὸν γενόμενος τακτικὸς αὐτοῦ μαθητής. Ὁ Λουκᾶς ἔγραψε τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰς Πράξεις τῶν ἀποστόλων, ἅτινα σώζονται ἐν τῷ κανόνι τῆς καινῆς

Διαθήκης. Κατά τινα παράδοσιν ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον ἐν Ἀχαΐᾳ.

Τὴν μνήμην τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ἑορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 18 Ὀκτωβρίου

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Ἀπόστολε ἅγιε καὶ εὐαγγελιστᾶ Λουκᾶ πρό-
σθευε τῷ ἐλεήμονι θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν
παράσχη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Γερασίμου.

(20 Ὀκτωβρίου).

Ὁ ὅσιος Γεράσιμος κατήγετο ἐκ Τρικκάλων τῆς Κορινθίας ἐκ τῆς οἰκογενείας Νοταρᾶ. Ἀφοῦ ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα γράμματα ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ἀνεχώρησεν ἐξ αὐτῆς καὶ ἦλθεν εἰς ἅγιον Ὅρος, Ἱεροσόλυμα, Σινᾶ καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη. Ἐλθὼν τέλος εἰς Κεφαλληνίαν ἵδρυσεν πλησίον τοῦ χωρίου Ὀμαλῶν, εὐρὼν ἐκεῖ ἀρχαίαν τινὰ ἐκκλησίαν, ἱερὰν μονήν. Ἐκεῖ θεοφιλῶς ζήσας καὶ πλεῖστα ἐπιτελέσας θαύματα ἐτελεύτησε τῇ 15 Αὐγούστου τοῦ 1579. Τὸ ἱερὸν αὐτοῦ λείψανον σώζεται ἐν τῇ ἐν Κεφαλληνίᾳ ἱερᾷ μονῇ, τῇ φερούσῃ τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα, καὶ θεωρεῖται θαυματουργόν.

Τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Γερασίμου, τοῦ πολιούχου τῆς Κεφαλληνίας, ἑορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 20 Ὀκτωβρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Τῶν ὀρθοδόξων προστάτην καὶ ἐν σαρκὶ ἄγγε-
λον, καὶ θαυματουργὸν θεοφόρον νεοφανέντα

ἡμῖν ἐπαινέσωμεν πιστοὶ θεῶν Γεράσιμον ὅτι
ἀξίως παρὰ θεοῦ ἀπέβλεψε ἱαμάτων τὴν ἀνάσσειν
χάριν· ῥώννυσιν τοὺς νοσοῦντας, δαίμονιωντας ἰά-
ται· διὸ καὶ τοὺς τιμῶσιν αὐτὸν βρῦει ἰάματα.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Δημητρίου.

(26 Ὀκτωβρίου).

Ὁ ἅγιος Δημήτριος κατήγετο ἐκ Θεσσαλονίκης. Τῷ
290 μ. Χ. ἐλθόντος τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ εἰς
Θεσσαλονίκην ἐρρίφθη τῇ διαταγῇ αὐτοῦ ὡς χριστιανὸς
εἰς τὰς φυλακάς, ἔπειτα δὲ καὶ ἐφρονεύθη διὰ λόγῃς
ἐνεκα τῆς ἀκολούθου αἰτίας. Τελουμένων ἀγώνων ἐν
Θεσσαλονίκῃ ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τοῦ Μαξιμιλιανοῦ βάρ-
βαρος τις καὶ διάσημος παλαιστής φίλος τοῦ αὐτοκράτο-
ρος, Λυαῖος καλούμενος, προσεκάλει πάντας νὰ ἀγω-
νισθῶσι πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς ἀγωνιζομένους ἐνίκα. Τότε
ὁ Νέστωρ, ὅστις ἦτο χριστιανὸς καὶ φίλος τοῦ ἁγίου Δη-
μητρίου, ἀποφασίζει νὰ παλαίσῃ πρὸς τὸν Λυαῖον, ἀφοῦ
πρότερον ζητήσῃ καὶ λάβῃ τὴν εὐλογίαν τοῦ ἐν τῇ φυ-
λακῇ εὐρισκομένου ἁγίου Δημητρίου. Ἐρχεται λοιπὸν εἰς
τὰς φυλακάς καὶ λαβὼν τὰς εὐχὰς τοῦ ἁγίου Δημητρίου
μεταβαίνει εἰς τὸ στάδιον, παλαίει πρὸς τὸν Λυαῖον καὶ
νικᾷ αὐτὸν καὶ φονεύει. Ὁ Μαξιμιανὸς λυπηθεὶς σφόδρα
ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ φίλου αὐτοῦ καὶ τὴν αἰτίαν μαθὼν
διατάσσει ὅπως παρευθὺς τὸν μὲν Δημήτριον φονεύσω-
σιν ἐν τῇ φυλακῇ διὰ λόγῃς, τὸν δὲ Νέστορα διὰ τοῦ
ἰδίου αὐτοῦ ξίφους ἐν τῷ σταδίῳ.

Τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἐορτάζει ἡ ἡμε-

τέρα ἐκκλησία τῇ 26 Ὀκτωβρίου, καθ' ἣν ἐορτάζομεν καὶ τὴν ἄλωσιν τῆς Θεσσαλονίκης, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ ἐλληνικαῦ στρατοῦ τῇ 26 Ὀκτωβρίου 1912.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἐξῆς·

Μέγαν εὗρατο ἐν τοῖς κινδύνοις σὲ ὑπέρμαχον
ἢ οἰκουμένη, ἀθλοφόρε τὰ ἔθνη τροποῦμενον. Ὡς
οὖν Λυαίου καθεῖλες τὴν ἔπαρσιν ἐν τῷ σταδίῳ
θαυρόντας τὸν Νέστορα, οὕτως, ἄγιε, Χριστὸν τὸν
θεὸν ἐκέτευσε δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ
Δαμιανοῦ.

(1 Νοεμβρίου).

Οὗτοι κατήγοντο ἐξ Ἀσίας καὶ ἀνετράφησαν θεο-
πρεπῶς ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῶν Θεοδότης. Σπουδάσαντες
τὴν ἱατρικὴν μετήρχοντο ταύτην δωρεάν, διὸ καὶ ἀνάγ-
γυροι ἐκλήθησαν, πολλοὺς θεραπεύοντες τῇ βοηθείᾳ καὶ
τῆς θείας χάριτος καὶ θαύματα ποιῶντες, διὸ καὶ θαυ-
ματουργοὶ ἐκλήθησαν.

Τὴν μνήμην τῶν ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δα-
μιανοῦ ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 1 Νοεμβρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἐξῆς.

Ἄγιοι Ἀνάργυροι καὶ θαυματουργοὶ ἐπισκέ-
ψασθε τὰς ἀσθενείας ἡμῶν· δωρεὰν ἐλάβετε, δω-
ρεὰν δότε ἡμῖν.

*Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς συνάξεως τῶν Ἀρχαγγέλων
Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ.*

(8 Νοεμβρίου).

Οἱ ἄγγελοι εἶναι ὄντα πνευματικά. Δημιουργηθέντες ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πάντες ἀγαθοὶ διηρέθησαν ἔπειτα εἰς ἀγαθοὺς καὶ πονηροὺς, διότι τινες τούτων ἐπανεστάτησαν κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπομακρυνθέντες ἐγένοντο κακοί. Ἔργον τῶν μὲν ἀγαθῶν ἀγγέλων εἶνε νὰ ὑπηρετῶσι τὸν Θεὸν καὶ βοηθῶσι τοὺς ἀγαθοὺς ἀνθρώπους, τῶν δὲ κακῶν νὰ διαβάλλωσι τοὺς ἀνθρώπους καὶ προτρέπωσιν αὐτοὺς εἰς τὸ κακόν. Ὑπάρχουσι πολλοὶ ἀγαθοὶ ἄγγελοι ἀποτελοῦντες διαφόρους τάξεις ἀνωτέρας καὶ κατωτέρας. Μιᾶς τῶν ἀνωτέρων τάξεων προϊστάμενοι εἶνε οἱ ἀρχάγγελοι Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ.

Σύναξις καλεῖται ἡ συνάθροισις τῶν πιστῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν πρὸς τιμὴν ἀγίου τινὸς προσώπου.

Τὴν σύναξιν τῶν ἀρχαγγέλων Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 8 Νοεμβρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Τῶν οὐρανίων στρατιῶν ἀρχιστράτηγοι, δυσωποῦμεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ ἀνάξιοι, ἵνα ταῖς ὑμῶν δεήσεσι τειχίσητε ἡμᾶς σκέπη τῶν πτερυγῶν τῆς ἀθλῆς ὑμῶν δόξης, φρουροῦντες ἡμᾶς προσπίπτοντας ἐκτενῶς καὶ βοῶντας· ἐκ τῶν κινδύνων λυτρώσασθε ἡμᾶς, ὡς ταξιάρχαι τῶν ἄνω δυνάμεων.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

(13 Νοεμβρίου)

Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐγεννήθη ἐν Ἀντιοχείᾳ τῷ 344 μ. Χ. ἐξ εὐσεβῶν γονέων τοῦ Σεκούνδου καὶ

τῆς Ἀνθούσης. Ἐνῷ ἐσπούδαζε, νεαρώτατος ἔτι ὢν, ἐκλήθη διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἀρετὴν νὰ διαδεχθῇ τὸν ἀποθανόντα μητροπολίτην Ἀντιοχείας Μελέτιον, ἀλλ' ἠρνήθη φυγών. Γενόμενος μετὰ ταῦτα πρεσβύτερος ἐν Ἀντιοχείᾳ ἤρχισε νὰ κηρύττῃ τοὺς περιφήμους αὐτοῦ λόγους τοὺς θαυμαζομένους μέχρι τῆς σήμερον διὰ τὴν θερμότητα τῆς πίστεως καὶ τὸ κάλλος τῆς γλώσσης. Τῷ 397 ἀναβιβάζεται εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔνθα ἐξηκολούθει διακρινόμενος διὰ τὴν εὐγλωττίαν αὐτοῦ, τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἀγάπην καὶ τὸ θάρρος πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς καὶ μάλιστα πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν Εὐδοξίαν, τῆς ὁποίας τὰ διεφθαρμένα ἦθη ἤλεγχε. Τῇ ἐνεργείᾳ αὐτῆς ἐξωρίσθη δις ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἐξορίαν ἀπέθανε καθ' ὁδὸν ἐκ τῶν κακουχιῶν τῆς ὁδοιπορίας τῷ 407. Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος κατέλιπε πλεῖστα συγγράμματα, τὰ ὁποῖα διακρίνει ἡ βαθύτης τῶν ἐννοιῶν, ἡ θερμότης καὶ τὸ κάλλος τοῦ λόγου, διὰ τὸ ὅποιον οἱ μεταγενέστεροι ἐκάλεσαν αὐτὸν Χρυσόστομον.

Τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 13 Νοεμβρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Ἦ τοῦ στόματός σου καὶ ὁπώρα πυρρός ἐκλάμψα χάρις τὴν οἰκουμένην ἐφώτισεν, ἀφελαργυρίας θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς ἐναπέθετο, τὸ ὕψος ὑμῶν τῆς ταπεινοφροσύνης ὑπέδειξεν. Ἀλλὰ σοῦς λόγοις παιδεύων, πάτερ Ἰωάννη Χρυσόστομε, πρόσθευε τῷ Ἀδύῳ Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Φιλίππου.

(14 Νοεμβρίου)

Ὁ ἅγιος Φίλιππος κατήγετο ἐκ Βισθαῖδᾶ. Γενόμενος κατ' ἀρχὰς μαθητῆς τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου ἠκολούθησεν ἔπειτα τὸν Χριστὸν γενόμενος εἰς τῶν δώδεκα αὐτοῦ ἀποστόλων. Κατὰ τὴν παράδοσιν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου ἐκήρυξεν εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἀσίας καὶ ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον ἐν Ἱερραπόλει τῆς Φρυγίας.

Τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Φιλίππου ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 14 Νοεμβρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς

Ἀπόστολε ἅγιε Φίλιππε πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου.

(16 Νοεμβρίου)

Ὁ Ματθαῖος, ὅστις ἐκαλεῖτο καὶ Λευί, ἦτο υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου, κατήγετο δὲ ἐκ Γαλιλαίας καὶ ἦτο τελώνης τὸ ἐπάγγελμα. Κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἀφῆκε τὸ τελωνεῖον καὶ ἠκολούθησεν τὸν Χριστὸν γενόμενος εἰς τῶν δώδεκα μαθητῶν αὐτοῦ. Κατ' ἀρχὰς ἐκήρυξεν ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ Παλαιστίνῃ, ἐπειδὴ ὁμοῦς οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἐπείθοντο εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ ἐγκατέλιπεν τὴν Παλαιστίνην καὶ ἦλθεν καὶ ἐκήρυξεν εἰς ἄλλους λαούς, κατὰ τινὰ παράδοσιν εἰς τοὺς Αἰθίοπας καὶ Πάρθους. Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐκ Παλαιστίνης ἔγραψε τὸ ὑπ' αὐτοῦ κηρυττόμενον Εὐαγγέλιον ἐλληνιστὶ καὶ ἀρα-

μαῖστί (ἐν τῇ νεωτέρᾳ δηλαδὴ ἐβραϊκῇ γλώσσῃ). Καὶ τὸ μὲν ἀραμαϊκὸν κείμενον τοῦ Εὐαγγελίου ἀπωλέσθη σώζεται δὲ τὸ ἑλληνικὸν ἐν τῷ κανόνι τῆς καινῆς Διαθήκης. Κατὰ τὴν παράδοσιν ἀπέθανεν ὁ Ματθαῖος θάνατον μαρτυρικόν.

Τὴν μνήμην τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 16 Νοεμβρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Ἀπόστολε ἅγιε καὶ εὐαγγελιστὰ Ματθαῖε πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου.

(30 Νοεμβρίου).

Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας κατήγετο ἐκ Βηθσαϊδᾶ καὶ ἦτο ἀδελφὸς τοῦ ἀποστόλου Πέτρου. Κληθεὶς πρῶτος ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο μαθητὴς αὐτοῦ προσαγαγὼν ἔπειτα αὐτῷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Πέτρον. Κατὰ τὴν παράδοσιν ἐκήρυξεν εἰς πολλὰ μέρη τὸν χριστιανισμόν καὶ μάλιστα ἐν Θράκῃ, Σκυθίᾳ καὶ Ἑλλάδι, ἀπέθανε δὲ μαρτυρικὸν θάνατον ἐν Πάτραις.

Τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 30 Νοεμβρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Ὡς τῶν ἀποστόλων πρωτόκλητος καὶ τοῦ κορυφαίου αὐτάδελφος, τῷ δεσπότῃ τῶν ὅλων, Ἀνδρέα, ἐκέτευσε εἰρήνην τῇ οἰκουμένῃ δωρήσασθαι, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Νικολάου.

(6 Δεκεμβρίου)

Ὁ ἅγιος Νικόλαος ἦτο ἐπίσκοπος Μύρων τῆς Λυκίας, ἠγκίμασε δὲ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ. Κατὰ τοὺς διωγμοὺς τοὺς γενομένους ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων τούτων συλληφθεὶς ὁ Νικόλαος ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακάς Ἀπελευθερωθεὶς ἔπειτα ἐπὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ λαβὼν μέρος εἰς τὴν πρώτην οἰκουμενικὴν σύνοδον τὴν γενομένην ἐν Νικαίᾳ τῆς Βυθηνίας τῷ 325 ἀπέθανε κατὰ τὸ 330.

Τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Νικολάου θεωρουμένου ἰδίᾳ ὡς προστάτου τῶν ναυτιλλομένων ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 6 Δεκεμβρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Κανόνα πίστεως καὶ εἰκόνα πραύτητος, ἐγκρατείας διδάσκαλον ἀνέδειξέ σε τῇ ποιίμνῃ σου ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια· διὰ τοῦτο ἐκτήσω τῇ ταπεινώσει τὰ ὑψηλά, τῇ πτωχείᾳ τὰ πλούσια. Πάτερ, ἱεράρχα Νικόλαε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰ ψυχὰς ἡμῶν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος.

(2 Δεκεμβρίου)

Ὁ ἅγιος Σπυρίδων κατήγετο ἐκ Κύπρου, ἠγκίμασε δὲ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Ἀπὸ ποιμὴν προβάτων γενόμενος ἐπίσκοπος Τριφυλιούντος τῆς Κύπρου διεκρίθη ἰδίᾳ ἐν τῇ πρώτῃ οἰκουμενικῇ συνόδῳ,

ἐν τῇ ὁποίᾳ κατεπολέμησε τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου διὰ τε τοῦ λόγου καὶ διὰ θαυμάτων. Ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ θέλων νὰ ἀποδείξῃ ὁ ἅγιος Σπυρίδων τὸ σφαλερὸν τῆς αἱρέσεως τοῦ Ἀρείου καὶ τὸ δυνατόν τῆς ὑπάρξεως τῶν τριῶν ὑποστάσεων ἐν τῷ ἐνὶ θεῷ ἔλαβε κέραμον καὶ συνέθλιψεν αὐτὴν διὰ τῆς χειρὸς καὶ τὸ μὲν ὕδωρ ἔρρευσε κάτω, τὸ πῦρ δι' οὗ εἶχεν ἐψηθῇ ἀνῆλθεν ἄνω ὡς καπνὸς καὶ τὸ χῶμα ἔμεινεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἁγίου. Καὶ ἄλλα δὲ θαύματα ἐποίησεν ὁ ἅγ. Σπυρίδων, ἐξ ὧν τὰ ἀκόλουθα δύο εἶνε ἄξια ἰδιαιτέρας μνείας, διότι καὶ ὑπὸ τοῦ ἀπολυτικίου αὐτοῦ ἀναφέρονται. Γυνή τις ἔχασε πολύτιμόν τι ἀντικείμενον ὅπερ ἢ πρό τινος ἀποθανοῦσα θυγάτηρ αὐτῆς εἶχεν ἀποκρύψει εἰς ἄγνωστον διὰ τὴν μητέρα μέρος. Ἡ μήτηρ τότε παρεκάλεσε τὸν ἅγιον Σπυρίδωνα, ὅπως βοηθήσῃ αὐτήν, οὗτος δὲ ἐρωτήσας τὴν ἐν τῷ τάφῳ θυγατέρα καὶ μαθὼν παρ' αὐτῆς τὸ μέρος, ἔνθα εὐρίσκετο τὸ πολύτιμον ἀντικείμενον, ἀνεκοίνωσε τοῦτο εἰς τὴν μητέρα, ἣτις οὕτως εὔρεν αὐτό. Ἄλλοτε πάλιν, ὅτε πτωχὸς τις ἐξήτησεν ἐλεημοσύνην παρὰ τοῦ ἁγίου, οὗτος στερούμενος χρημάτων μετέβαλε διὰ προσευχῆς ὄφιν, ὃν εὔρε καθ' ὁδόν, εἰς χερσὶν τοιοῦτον καὶ οὕτω ἐβοήθησε τὸν πτωχόν. Διὰ τὴν ἀγιότητα τέλος τοῦ βίου λέγεται ὅτι οἱ ἄγγελοι συνελειτούργουν μετ' αὐτοῦ. Τῷ 350 ἀπεδήμησεν ὁ ἅγ. Σπυρίδων εἰς Κύριον. Τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου εὐρίσκεται ἐν Κερκύρα, ἧς θεωρεῖται ὁ πολιοῦχος.

Τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 12 Δεκεμβρίου.

Τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς

Τῆς συνόδου τῆς πρώτης ἀντιδείχθης ὑπέρμαχος καὶ θαυματουργός, θεοφύρε Σπυρίδων, πατὴρ

ἡμῶν. Διὸ νεκρᾷ σὺ ἐν τάφῳ προσφωνεῖς, καὶ ὄφιν εἰς χρυσοῦν μετέβαλες· καὶ ἐν τῷ μέλπειν τὰς ἀγίας σου εὐχάς, ἀγγέλους ἔσχες συλλειτουργοῦν τὰς σοι. ἰερώτατε. Δόξα τῷ σέ δοξάζαντι, δόξα τῷ σέ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Διονυσίου.

(17 Δεκεμβρίου)

Ὁ ἅγιος Διονύσιος κατήγετο ἐκ Ζακύνθου υἱὸς ὢν γονέων πλουσίων καὶ εὐσεβῶν. Νεαρὸς τὴν ἡλικίαν ἐγένετο μοναχὸς εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τῶν Στροφάδων, ἀπέναντι τῆς Ζακύνθου κειμένων, μετὰ τινα δ' ἔτη ἐπίσκοπος Αἰγίνης. Θεοφιλῶς ποιμάνας τὴν ἑαυτοῦ ἐπισκοπὴν ἐτελεύτησε τῷ 1624. Τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Διονυσίου εὐρίσκεται ἐν Ζακύνθῳ, ἧς θεωρεῖται ὁ πολιούχος.

Τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Διονυσίου εορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 17 Δεκεμβρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς εορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς

Τῆς Ζακύνθου τὸν γόνον καὶ Αἰγίνης τὸν πρόεδρον καὶ φρουρὸν τῆς μονῆς τῶν Στροφάδων, Διονύσιον, ἅπαντες τιμήσωμεν συμφώνως οἱ πιστοί, βοῶντες πρὸς αὐτὸν εὐλογῶντες· σάξ λιταῖς τοὺς τὴν σὴν μνήμην ἐπιτελοῦντας σῶσον καὶ βοῶντάς σοι· δόξα τῷ σέ δοξάζαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σέ θρυματῶσαντι, δόξα τῷ δωρησαμένῳ σε ἡμῖν πρέσβυν ἀκούμετον.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

(1 Ἰανουαρίου)

Ὁ μέγας Βασίλειος ἐγεννήθη τῷ 329 ἐν Καισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας. Ἀνατραπεῖς ὑπὸ τῆς εὐσεβοῦς αὐτοῦ

μητρὸς Ἑμμελείας, ἐσπούδασεν ἔπειτα ἐν Καισαρείᾳ, Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐν Ἀθήναις, ἔνθα συνεδέθη διὰ στενῆς φιλίας μετὰ τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, τοῦ σπουδάζοντος τότε ἐν Ἀθήναις. Ἀπελθὼν μετὰ ταῦτα εἰς Πόντον, εἷς τινα πατρικὴν ἐξοχὴν, ἀφιερώθη μετὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ Γρηγορίου εἰς τὴν μελέτην τῆς ἀγίας Γραφῆς καὶ τῶν συγγραμμάτων τῶν πατέρων καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ὠριγένους. Κατὰ τὸ 370 ἐξελέγη μητροπολίτης Καισαρείας. Διακρινθεὶς διὰ τὴν παιδείαν αὐτοῦ, τὸ θάρος πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον ἐτελεύτησε τῇ 1 Ἰανουαρίου τοῦ 379. Ὁ μέγας Βασίλειος, ἐνῶ ὡς ἐπίσκοπος εἶχε μεγάλα εἰσοδήματα, ἀπέθανε πτωχὸς ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτοῦ πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἀγάπης. Αὐτὸς ἴδρυσεν τὸ περίφημον πτωχοκομεῖον, τὴν Βασιλειάδα καλουμένην, ἣν δι' ἐξόδων του συνετήρει, καὶ ἐν καιρῷ λιμοῦ ἔτρεφεν ἑκατοντάδα πτωχῶν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ τραπέзῃ. Τὰ περισωθέντα συγγράμματα τοῦ μεγάλου Βασιλείου, δογματικά, ἠθικά καὶ ἐρμηνευτικά ἀποδεικνύουσι τὴν μεγάλην αὐτοῦ παιδείαν καὶ εὐσέβειαν.

Τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 1 Ἰανουαρίου

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φόβος σου, ὡς θεξαμένην τὸν λόγον σου· δι' οὗ θεοπρεπῶς ἐδογματίσας, τὴν φύσιν τῶν ὄντων ἐτρένωσας, τὰ τῶν ἰνθρώπων ἤθη κατεκόσμησας, βασιλεῖον ἐεράτευμα, πᾶτερ ὅσιν προέσθεις Χριστῷ τῷ θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν

**Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς συνάξεως τοῦ προδρόμου καὶ
βαπτιστοῦ Ἰωάννου.**

(7 Ἰανουαρίου).

Ὁ Ἰωάννης ἦτο υἱὸς τοῦ Ζαχαρίου καὶ τῆς Ἐλισάβετ, οἵτινες ἄτεκνοι ὄντες μετὰ θερμὰς πρὸς τὸν Θεὸν παρακλήσεις ἀπέκτησαν τέκνον, ὅπερ ἐκάλεσαν Ἰωάννην. Ὁ Ἰωάννης διὰ τοῦ κηρύγματός του ἀνήγγειλε τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ καὶ προητοίμασε πολλοὺς νὰ δεχθῶσι τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ πιστεύσωσιν εἰς αὐτόν. Ἐνεκα τούτου ἐκλήθη προδρόμος, ἐνῶ βαπτιστὴς ἐκλήθη ἐπειδὴ ἐβάπτισε τοὺς πρὸς αὐτὸν προσερχομένους. Ὁ Ἰωάννης ἔζη βίον ἀσκητικὸν διακρινόμενος διὰ τὸ προφητικὸν αὐτοῦ χάρισμα, τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ θάρρος πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς. Ὁ Ἡρώδης τοῦ ὁποίου μετὰ θάρρους ἠλεγχε τὰς παρεκτροπὰς ὁ Ἰωάννης ἐφυλάκισεν αὐτόν· ἔπειτα δὲ ἐκπληρῶν ὑπόσχεσιν δοθεῖσαν κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν γενεθλίων του εἰς τὴν Σαλώμην, τὴν θυγατέρα τῆς Ἡρωδιάδος, διέταξε καὶ ἀπεκεφάλισαν αὐτόν. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐτίμα μέγਾਲως τὸν Ἰωάννην θεωρῶν αὐτὸν ἓνα τῶν μεγαλειτέρων προφητῶν. Ὁμιλῶν ποτε πρὸς τὸν λαὸν περὶ αὐτοῦ ἔλεγε μεταξὺ ἄλλων· « Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν ; Προφήτην ; Ναὶ λέγω ὑμῖν καὶ περισσότερον προφήτου· οὗτος γάρ ἐστι περὶ οὗ γέγραπται· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μεῖζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ » (Ματθ. 11, 9).

Σύναξις καλεῖται ἡ συνάθροισις τῶν πιστῶν ἐν τῷ ναῷ πρὸς τιμὴν ἀγίου τινός. Τὴν ἐπομένην τῆς ἐορτῆς τῶν Θεοφανείων, καθ' ἣν ἐορτάζομεν τὴν βάπτισιν τοῦ

Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου τοῦ προδρομοῦ, ἦτοι τὴν 7 Ἰανουαρίου, ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τὴν σύναξιν τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων· σοὶ δὲ ἀρχέσει ἡ μαρτυρία τοῦ Κυρίου, Πρόδρομε· ἀνεδέχθης γὰρ ὄντως καὶ προφητῶν σεβασμιώτερος, ὅτι καὶ ἐν ῥείθροις βαπτίσαι κατηξιώθης τὸν κηρυττόμενον. Ὅθεν τῆς ἀληθείας ὑπεραθλήσας, χείρων εὐηγγελίσω καὶ τοῖς ἐν Ἄδῃ Θεὸν φανερωθέντα ἐν σαρκί, τὸν αἵροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου καὶ παρέχοντα ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου.

(17 Ἰανουαρίου)

Ὁ μέγας Ἀντώνιος ἐγεννήθη ἐν Αἰγύπτῳ τῷ 251 ἔξ εὐσεβῶν γονέων. Ἀκολουθῶν τὸ εὐαγγελικὸν ῥητὸν «εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὑπάγε, πώλησόν σοι τὰ ὑπάρχοντα καὶ διάδος πτωχοῖς» ἐμοίρασε τοῖς πτωχοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ μετέβη εἰς τὴν ἔρημον. Ἐκεῖ διὰ τοῦ αὐστηροῦ αὐτοῦ ἀσκητικοῦ βίου καὶ τῆς θαυμαστῆς ὑπερνικήσεως τῶν πειρασμῶν ἀπέκτησε μεγάλην φήμην ἀσκητοῦ καὶ προσεέλκυσε πλείστους μιμητὰς οὕτως ὥστε ἡ ἔρημος ἐπληρώθη ἀνθρώπων. Κατὰ τοὺς διωγμοὺς τῶν χριστιανῶν ὑπὸ τοῦ Μαξιμίνου (312 μ. Χ.) ἔδειξε μέγα θάρρος μεταβαίνων καὶ παραμυθῶν τοὺς διωκομένους χριστιανούς, κατὰ δὲ τὰς ταραχάς, τὰς ὑπὸ τῶν Ἀρειανῶν προκληθείσας κατῆλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἡγωνίσθη ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας κατορθώσας πολλοὺς ἐκ τῶν Ἀρειανῶν νὰ προσελκύσῃ εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ

πολλοὺς τῶν ἐθνικῶν εἰς τὸν χριστιανισμόν. Τῇ 17 Ἰανουαρίου 356 μετέστη εἰς Κύριον γενόμενος τύπος ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας καὶ ἀρχηγὸς καὶ ὑπόδειγμα τοῦ μοναχικοῦ βίου.

Τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 17 Ἰανουαρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Τὸν ζηλωτὴν Ἡλίαν τοῖς τρόποις μιμούμενος,
τῷ βαπτιστῇ εὐθείαις ταῖς τρεῖσιν ἐπόμενος, πά-
τερ, Ἀντώνιε, τῆς ἐρήμου γέγονας οἰκιστῆς, καὶ
τὴν οἰκουμένην ἐστήριξας εὐχαῖς σου. Διὸ πρό-
σθεε **Χριστῷ** τῷ θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου

(18 Ἰανουαρίου)

Ἀμφότεροι οἱ πατέρες οὗτοι τῆς ἐκκλησίας κατήγοντο ἐξ Ἀλεξανδρείας καὶ διεκρίθησαν διὰ τοὺς ἀγῶνας αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας, τοὺς διωγμούς, οὓς υπέστησαν ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τὰ πολλὰ καὶ σοφὰ αὐτῶν συγγράμματα.

Ὁ μέγας Ἀθανάσιος ἐγεννήθη τῷ 296. Διάκονος ἦδη ὢν ἔλαβε μέρος ἐν τῇ πρώτῃ οἰκουμενικῇ συνόδῳ, τῇ γενομένῃ ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας τῷ 325, ἐν ἣ κατεπολέμησε τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου ὑπερασπισθεὶς μετὰ θερμοῦ ζήλου καὶ ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων τὴν ὀρθοδοξίαν. Γενόμενος ἔπειτα τῷ 328 ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας κατέστη εἰς τῶν θερμοτέρων ὑπερασπιστῶν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ ἀμειλικτωτέρων διωκτῶν τοῦ Ἀρειανισμοῦ. Τούτου ἕνεκα δεκάκις ἐξωρίσθη καὶ ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη ἔμεινεν ἐν τῇ ἐξορίᾳ ἐπανερχόμενος μόνον ὅταν

ὑπερίσχυον οἱ ὀρθόδοξοι Τῷ 373 ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Ὁ μέγας Ἀθανάσιος συνέγραψε πλεῖστα συγγράμματα διακρινόμενα διὰ τὴν βαθύτητα τῶν ἐννοιῶν αὐτῶν.

Ὁ δὲ Κύριλλος ἐγένετο ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας τῷ 412 διαδεχθεὶς τὸν θεῖον αὐτοῦ Θεόφιλον. Ἐν τῇ τρίτῃ οἰκουμενικῇ συνόδῳ, τῇ συνελευθούσῃ τῷ 431 ἐν Ἐφέσῳ καὶ μετ' αὐτὴν κατεπολέμησε σφοδρῶς τὴν αἵρεσιν τῶν Νεστοριανῶν, τούτου δὲ ἕνεκα ἐξωρίσθη τῇ ἐνεργείᾳ τῶν Νεστοριανῶν. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἐπανελθὼν ἀνέλαβε τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον καὶ ποιμένας ἐπὶ τριάκοντα δύο ὅλα ἔτη θεοφιλῶς τὴν ποίμνην αὐτοῦ ἐτελεύτησε τῷ 444. Καὶ ὁ Κύριλλος συνέγραψε πλεῖστα συγγράμματα διακρινόμενα διὰ τὴν βαθύτητα τῶν ἐννοιῶν.

Τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου ἑορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 18 Ἰανουαρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Ἔργοις λάμπαντες ὀρθοδοξίας, πᾶσαν σθένος κακοδοξίαν, νικητὰ τροπαιοφόροι γεγόνατε, τῇ εὐσεβείᾳ τὰ πάντα πλουτίσαντες· τὴν ἐκκλησίαν μεγάλως κοσμήσαντες, ἀξίως εὐρατε Χριστὸν τὸν θεόν, δωροῦμενον πᾶσι τὸ μέγα ἔλεος.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

(25 Ἰανουαρίου)

Ὁ μέγας Γρηγόριος ἐγεννήθη ἐν Ἀρειανζῷ, κώμῃ τῆς Καπαδοκίας, κειμένη πλησίον τῆς Νανζιανζοῦ, κατὰ τὸ 329. Ὁ πατὴρ του, Γρηγόριος καὶ οὗτος καλούμενος, ἐχορημάτισεν ἐπίσκοπος Νανζιανζοῦ, ἡ δὲ μήτηρ του Νόννα διεκρίνετο ἐπ' εὐσεβείᾳ καὶ ἀρετῇ. Σπουδάσας ἐν Καισαρείᾳ, Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Ἀθήναις, ἔνθα συνεδέθη

διὰ στενῆς φιλίας πρὸς τὸν μέγαν Βασίλειον ἐπανήλθον ἔπειτα εἰς τὸν Πόντον, ὅπου ἔξων ἀσκητὸν βίον καταγιγνόμενοι εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀγίας Γραφῆς, καὶ τῶν συγγραμμάτων τῶν πατέρων, ἰδίᾳ δὲ τῶν τοῦ Ὠριγένους. Ἐπειτα ἐγένετο πρεσβύτερος ἐν Νανζιανζῳ καὶ βοηθὸς ἐπίσκοπος βοηθῶν τὸν γέροντα ἥδη πατέρα αὐτοῦ, τὸν ἐπίσκοπον Νανζιανζοῦ. Προαχθεὶς τέλος εἰς ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως διεκρίθη διὰ τοὺς σφοδροὺς κατὰ τῶν Ἀρειανῶν καὶ τῶν ὁμοφρονούντων αὐτοῖς ἀγῶνάς του ἐκφωνήσας τὰς θαυμασίας αὐτοῦ ὁμιλίας. Τῇ ἐνεργείᾳ αὐτοῦ συνεκλήθη ἡ δευτέρα οἰκουμενικὴ σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 381 μ. Χ. τῆς ὁποίας ἐγένετο πρόεδρος. Μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς ὀρθοδοξίας παραιτηθεὶς τοῦ ἐπισκοπικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦλθεν εἰς Νανζιανζόν, ἔνθα ἀνεπεύθη ἐν Κυρίῳ τῷ 390. Ἡ ἐκκλησία διὰ τὰς σοφὰς αὐτοῦ συγγραφάς, καὶ τοὺς μεγάλους αὐτοῦ ἀγῶνας πρὸς καταπολέμησιν τῶν Ἀρειανῶν καὶ τῶν ὁμοφρονούντων αὐτοῖς καὶ τὴν ὑποστήριξιν καὶ ἀπόδειξιν τῆς θεότητος τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκάλεσεν αὐτὸν θεολόγον.

Τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου ἑορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 25 Ἰανουαρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Ὁ ποιμενικὸς αὐλὸς τῆς θεολογίας σου τὰς τῶν ῥητόρων ἐνέκχησε σάλπιγγας· ὥς γὰρ τὰ βέθη τοῦ πνεύματος ἐκζητήσαντι, καὶ τὸ κάλλη τοῦ φθέγματος προσετέθη σοι. Ἀλλὰ πρέσβευε Χριστῷ θεῷ, πάτερ Γρηγόριε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

(30 Ἰανουαρίου)

Ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία ἐορτάζει τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου Βασιλείου τῇ 1 Ἰανουαρίου, τοῦ Γρηγορίου τοῦ θεολόγου τὴν 25 Ἰανουαρίου καὶ τὴν τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου τὴν 13 Νοεμβρίου¹. Ἐπειδὴ ὁμως ἡγέρθησαν ἔριδες μεταξὺ τῶν χριστιανῶν, τίς τῶν τριῶν τούτων πατέρων εἶνε ὁ μεγαλείτερος, ἀπεφάσισεν ἡ ἐκκλησία κατὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα νὰ ἐορτάξῃ διὰ μιᾶς ἐορτῆς καὶ τοὺς τρεῖς ὁμοῦ, πρὸς κατάπαυσιν τῶν ἐρίδων τούτων καὶ ἀντεγκλήσεων.

Τὴν μνήμην τῶν τριῶν ἱεραρχῶν Βασιλείου, τοῦ μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 30 Ἰανουαρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς

Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας τῆς τρισηλείου θεότητος, τοὺς τὴν οἰκουμένην ἀκτίσει δογματῶν θείων πυρσεύσαντας, τοὺς μελιρρύτους ποταμοὺς τῆς σοφίας, τοὺς τὴν κτίσιν πᾶσαν θεογνωσίας νάμασι καταρδεύσαντας, Βασίλειον τὸν μέγαν, καὶ τὸν θεολόγον Γρηγόριον σὺν τῷ κλεινῷ Ἰωάννῃ, τῷ τὴν γλῶτταν χρυσορρήμονι, πάντες οἱ τῶν λόγων αὐτῶν ἐρασταί, συνελθόντες ὕμνοις τιμήσωμεν· αὐτοὶ γὰρ τῇ Τριάδι ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πρεσβεύουσιν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

(23 Ἀπριλίου).

Ὁ ἅγιος Γεώργιος κατήγετο ἐκ Καππαδοκίας καὶ ἡμίσεε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ αὐτοκράτορος Διοκλητι-

1. Ὡς πρὸς τοὺς βίους πρὸς τὰς ἰδίαις αὐτῶν ἐορτάς.

ανοῦ Νεαρὸς καταταχθεὶς εἰς τὸν στρατὸν ἀνῆλθεν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ χιλάρχου διακριθεὶς εἰς πολλὰς μάχας, διὸ καὶ τροπαιοῦχος ἐκλήθη. Κατὰ ταὺς διωγμοὺς τοῦ Διοκλητιανοῦ ὑποστὰς πολλὰς βασάνους μετὰ θάλλου καὶ καρτερίας ἀξιοθαυμάστου ἐμαρτύρησε τῷ 296.

Τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 23 Ἀπριλίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Ὡς τῶν αἰχμηλῶτων ἐλευθερωτῆς καὶ τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστῆς, ἀσθενούντων ἱατρὸς, βασιλέων ὑπέρμαχος, τροπαιοφόρε, μεγαλομάρτυς Γεώργιε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης.

(21 Μαΐου)

Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὁ υἱὸς τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Χλωροῦ, ἐγεννήθη τῷ 272. Παιδευθεὶς εὐσεβῶς ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἑλένης ἐκηρύχθη ἰδίᾳ ὑπὲρ τοῦ χριστιανισμοῦ, ὅτε κατὰ τὸ 312 πολεμῶν ἐναντίον τοῦ Μαξεντίου καὶ ἰδὼν ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ κάτωθι τὰς λέξεις «ἐν τούτῳ νίκα», ἀπέδωκε τὴν νίκην εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ σταυροῦ, ὃν ἔκτοτε ἔθηκεν ὡς σύμβολον τῶν πολεμικῶν αὐτοῦ σημειῶν, τῶν λαβάρων καλουμένων. Τῷ 313 ἐξέδωκε νόμον περὶ θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, καθ' ὃν καὶ οἱ χριστιανοὶ ἠδύναντο νὰ ἀσκῶσιν ἐλευθέρως τὰ τῆς λατρείας αὐτῶν ὡς οἱ ἐθνικοί. Ἐκτοτε διὰ πολλῶν νόμων ὑπεστήριξε τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Τῷ 325 συνέκάλεσε τὴν πρώτην οἰκουμενικὴν σύνοδον, τῷ δὲ 328 μετέφερε τὴν πρωτεύουσαν τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους εἰς τὸ

Βυζάντιον, ἔνθα ἡ χριστιανικὴ θρησκεία εὐκόλως ἠδύνατο νὰ διαδοθῇ. Τῷ 337 νοσήσας ἐτελεύτησεν ἐν Νικομηδείᾳ, ἀφοῦ πρότερον ἐδέχθη τὸ χριστιανικὸν βάπτισμα. Τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἑλένης, τοὺς συντελέσαντας εἰς τὴν διάδοσιν καὶ ἐπικράτησιν τοῦ χριστιανισμοῦ, τιμᾷ ἡ ἐκκλησία ἰδιαζόντως θεωροῦσα αὐτοὺς ἁγίους καὶ ἰσαποστόλους.

Τὴν μνήμην τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἑορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 21 Μαΐου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς·

Τοῦ Σταυροῦ σου τὸν τύπον ἐν οὐρανῷ θεασάμενος καὶ ὡς ὁ Παῦλος τὴν κλήσιν οὐκ ἐξ ἀνθρώπων δεξάμενος, ὁ ἐν βασιλεύειν ἀπόστολός σου, Κύριε, βασιλεύουσαν πόλιν ἐν τῇ χειρὶ σου παρέθετο, ἣν περίσφξε διὰ παντὸς ἐν εἰρήνῃ πρεσβεΐας τῆς Θεοτόκου μόνη φιλάνθρωπε.

*Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ γενεθλίου τοῦ Προδρόμου
καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.*

(24 Ἰουνίου)

Ὅτε ἐγεννήθη ὁ Ἰωάννης ὁ πρόδρομος, ὁ υἱὸς τῆς Ἑλισάβετ καὶ τοῦ Ζαχαρίου, οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι ἤρχοντο εἰς τὴν οἰκίαν καὶ συνέχαιρον τὴν Ἑλισάβετ, διότι ἠυδόκησεν ὁ Θεὸς νὰ καταστήσῃ αὐτὴν μητέρα, ἐνῶ ἦτο στείρα. Κατὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως κατὰ τὸν νόμον ἔπρεπε νὰ γείνη ἡ περιτομὴ καὶ δοθῇ εἰς τὸ παιδίον ὄνομα. Καὶ οἱ μὲν συγγενεῖς καὶ φίλοι ἠθέλον κατὰ τὴν συνήθειαν τὴν Ἰουδαϊκὴν νὰ δώσωσιν εἰς τὸ παιδίον τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς, νὰ ὀνομάσωσι δῆλα δὴ αὐτὸ Ζαχαρίαν, ἡ μήτηρ ὅμως τοῦ παιδίου ἐπέμενε νὰ κληθῇ Ἰωάννης. Τότε οἱ συγγενεῖς

καὶ φίλοι ἠρώτησαν τὸν κωφὸν καὶ ἀλαλον Ζαχαρίαν πῶς θέλει νὰ ὀνομασθῇ τὸ παιδίον, οὗτος δὲ ζητήσας πινακίδιον ἔγραψε ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα Ἰωάννης καὶ ἀμέσως ἤρχισε νὰ ὀμιλῇ καὶ προφητεῦν περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ παιδίου λέγων ὅτι θὰ γείνη μέγας προφήτης καὶ θὰ πορευθῇ ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἐτοιμάσῃ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ.

Τὸ γενέθλιον τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 24 Ἰουνίου, ἔξ ὧν δὴ μῆνας πρὸ τῆς ἐορτῆς τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (25 Δεκεμβρίου), ὅστις ἦτο ἔξ μῆνας μικρότερος τοῦ Προδρόμου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Προφῆτα καὶ πρόδρομε τῆς παρουσίας Χριστοῦ, ἀξίως εὐφημησάκι σε οὐκ εὐποροῦμεν ἡμεῖς, οἱ πόθῳ τιμῶντές σε· στείρωσις γὰρ τεκούσης καὶ πατρὸς ἀφωνία λέλυνται τῇ ἐνδόξῳ καὶ σεπτῇ σου γεννήσει, καὶ σάρκωσις υἱοῦ τοῦ Θεοῦ κόσμῳ κηρύττεται.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.
(29 Ἰουνίου)

Σίμων ὁ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ κληθεὶς Πέτρος, ἀραμαῖ· στί Κηφᾶς, ἦτο υἱὸς τοῦ Ἰωνᾶ, κατήγετο δὲ ἐκ Βηθσαϊδᾶ καὶ ἦτο ἀλιεὺς ἐν Καπερναούμ, ὅπου εἶχεν ἰδίαν οἰκίαν ἔγγαμος ὢν. Γενόμενος μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ κατέλαβεν ἐξαιρετικὴν θέσιν μεταξύ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦν ἐτήρησε καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἀφοῦ μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἐπανέκτησε τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα (Ἰωάν. 21, 15), ὅπερ εἶχεν ἀπολέσει ἕνεκα τῆς ἀρνήσεως τοῦ Χριστοῦ (Ματθ. 26, 69), ὀμιλεῖ κατὰ τὴν

ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ προσελκύει εἰς τὸν χριστιανισμόν τρεῖς χιλιάδας ἀνθρώπων. Ἐπειτα μετὰ διαμονὴν ἐν Ἱεροσολύμοις εὐρίσκομεν αὐτὸν ἐν Λύδῃ, Ἰόππῃ καὶ Καισαρείᾳ καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ συνόδῳ τῶν ἀποστόλων ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὸ 51 μ. Χ. Κατὰ τὸ τέλος τῆς ζωῆς αὐτοῦ μετέβη εἰς Ρώμην· ἡ μετάβασις ὁμῶς αὕτη ἐγένετο μετὰ τὴν μετάβασιν τοῦ Παύλου καὶ μάλιστα κατὰ τὸ τέλος τῆς δευτέρας αὐτοῦ φυλακίσεως. Ἐν Ρώμῃ κατὰ τὸ 67 ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον μετὰ τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Ἐν τῷ κανόνι τῆς καινῆς Διαθήκης σώζονται δύο ἐπιστολαὶ αὐτοῦ.

Ὁ Παῦλος ἐβραῖστὶ καλούμενος Σαοὺλ ἐγεννήθη ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας καὶ ἐξεπαιδεύθη ἐν Ἱεροσολύμοις παρὰ τῷ περιφήμῳ Γαμαλιήλ μαθὼν κατὰ τὴν τότε συνήθειαν τῶν Ἰουδαίων καὶ ἔργον τι, τὸ τοῦ σκηνοποιοῦ. Ἦτο κατ' ἀρχὰς σφοδρὸς διώκτης τοῦ χριστιανισμοῦ τοσοῦτον ὥστε, ἀφοῦ ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον κατεδίωξε τοὺς χριστιανούς ἐν Ἱεροσολύμοις λαβὼν ἐνεργὸν μέρος καὶ κατὰ τὸν λιθοβολισμόν τοῦ στεφάνου, ἔπεισε τὸν ἀρχιερέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν Ἱεροσολύμων νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν συστατικὰς ἐπιστολὰς καὶ τὴν ἄδειαν νὰ ἔλθῃ εἰς Δαμασκὸν καὶ φέρῃ τοὺς ἐκεῖ χριστιανούς αἰχμαλώτους εἰς Ἱεροσόλυμα. Καθ' ὁδὸν ὁμῶς ἐνῷ ἐπλησίαζεν εἰς Δαμασκὸν εἶδε φῶς λαμπρότερον τοῦ ἡλιακοῦ καὶ ἤκουσε φωνὴν «Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί μὲ διώκεις; Σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν». Τυφλωθεὶς ἦλθε χειραγωγούμενος εἰς Δαμασκὸν, ἔνθα ὁ Ἀνανίας, ὁ προϊστάμενος τῆς ἐν Δαμασκῷ ἐκκλησίας, διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ἰάτρευσεν αὐτὸν καὶ μετὰ ταῦτα ἐβάπτισεν. Οὕτω ὁ Παῦλος, ὁ πρὶν διώκτης τοῦ χριστιανισμοῦ γίνεται νῦν χριστιανὸς καὶ μάλιστα ἐνθερμος ὑπερα-

οπισθὴς τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἡ ἐπιστροφή τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐγένετο τῷ 37 μ.Χ. Ἐκτοτε ὁ ἀπόστολος Παῦλος διὰ διαφόρων πορειῶν κηρύττει πολλαχοῦ τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους τὸν χριστιανισμόν καὶ ἰδρύει ἐκκλησίας. Οὕτω ἦλθεν εἰς τὴν Κύπρον, εἰς πολλὰς πόλεις τῆς Ἀσίας, εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, Βέροδιαν, Ἀθήνας, Κόρινθον καὶ πολλαχοῦ ἄλλαχοῦ. Τέλος φυλακισθεὶς ἐν Ρώμῃ ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον κατὰ τοὺς διωγμοὺς τοῦ Νέρωνος τῷ 67 μετὰ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου. Ἐν τῷ λανόνι τὴν καινῆς Διαθήκης σώζονται δέκα τέσσαρες ἐπιστολαὶ αὐτοῦ.

Τὴν μνήμην τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 29 Ἰουνίου. Τῆς ἐορτῆς ταύτης προηγεῖται νηστεία ἀρχομένη ἀπὸ τῆς Δευτέρας μετὰ τὴν Κυριακὴν τῶν ἁγίων Πάντων.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

**Οἱ τῶν Ἀποστόλων πρωτόθρονοι καὶ τῆς οἴκου-
μένης διδασκαλοὶ τῷ δεσπότῃ τῶν ὅλων πρεσβεύ-
σατε εἰρήνην τῇ οἴκουμένῃ δωρήσασθαι καὶ τὰς
ψυχὰς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.**

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ.

(2) Ἰουλίου)

Ὁ προφήτης Ἡλίας ἦτο εἰς τῶν διαπρεπεπεστέρων καὶ ἀσκητικωτέρων προφητῶν τῆς παλαιᾶς διαθήκης. Ἐνδεδυμένος μηλωτὴν καὶ ἔξωσμένος τὴν ὁσφὺν διὰ ζώνης δεσματίνης ἐδίδασκε καὶ μετὰ θάγγους καὶ αὐστηρότητος ἤλεγχε τὰς παρανομίας καὶ τὴν ἀσέβειαν τοῦ βασιλέως Ἀχάαβ καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἰεζάβελ. Πλείστα θαύματα ποιήσας ἀνηρπάγη ὑπὸ πυρίνου ἄρματος ζῶν ἐνῶ συνωμίλει μετὰ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Ἐλισ-

σαίου, καὶ ἀνελήφθη, εἰς τοὺς οὐρανούς τῷ 895 π. Χ. Κατὰ τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους αὐτὸς μετὰ τοῦ Μωσέως ἐμφανίζονται καὶ συνομιλοῦσι μετὰ τοῦ Κυρίου.

Τὴν μνήμην τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 20 Ἰουλίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Ὁ ἐνσυχὸς ἄγγελος, τῶν προφητῶν ἡ κρηπὶς, ὁ δεῦτερος πρὸδρομος τῆς παρουσίας Χριστοῦ, Ἠλίας ὁ ἐνδοξος, ἠνωθεν καταπέμψας Ἑλισσαίῳ τὴν χάριν, νόσους ἀποδιώκει καὶ λεπροὺς καθαρώνει· διὸ καὶ τοῖς τιμῶσιν αὐτὸν βρούει ἰάματα.

**Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος
καὶ ἱαματικοῦ Παντελεήμονος.**

(27 Ἰουλίου)

Ὁ ἅγιος Παντελεήμων κατήγετο ἐκ Νικομηδείας. Τὰ τοῦ χριστιανισμοῦ ἐδιδάχθη παρὰ τῆς εὐσεβοῦς αὐτοῦ μητρὸς Εὐβούλης, ἣτις ἦτο χριστιανή. Διδαχθεὶς τὴν ἱατρικὴν μετήρχετο τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ δωρεὰν θεραπεύων διὰ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ πολλοὺς ἀσθενεῖς. Τούτου ἕνεκα, ἐνῶ πρότερον ἐκαλεῖτο Παντολέων, ἐκλήθη Παντελεήμων, ὡς τοὺς πάντας ἐλεῶν. Κατὰ τὸ 305 ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον, διὸ καὶ ἀθλοφόρος καλεῖται.

Τὴν μνήμην τοῦ μεγαλομάρτυρος, Παντελεήμονος ἐορτάζει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 27 Ἰουλίου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς εἶνε τὸ ἑξῆς.

Ἀθλοφόρε ἅγιε καὶ ἱαματικὲ Παντελεήμονε, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πενησιμίων ἄφρων ἀπάσχη τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ διδασκαλία τῶν ἀπολυτικίων τῶν θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν ἑορτῶν τῶν ἁγίων ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου δύναται νὰ γείνη ὡς ἑξῆς·

Προκαλοῦνται κατ' ἀρχὰς οἱ μαθηταὶ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου νὰ εἰπωσιν ὅτι γνωρίζουσιν σχετικὸν περὶ τῆς ἑορτῆς. Τὰς γνώσεις τῶν μαθητῶν συμπληροῦ ὁ διδάσκαλος προκειμένου μάλιστα περὶ τῶν ἑορτῶν τῶν ἁγίων, περὶ ὧν ἐλάχιστα γνωρίζουσιν οἱ μαθηταὶ τῆς πρώτης τάξεως τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου. Ἐν τῇ προπαρασκευῇ ταύτῃ προσέχει ὁ διδάσκαλος νὰ καταστήσῃ τοῖς μαθηταῖς γνωστὰ καὶ τὰ γεγονότα ἐκεῖνα, ἅτινα ἀναφέρονται ἐν τῷ ἀπολυτικίῳ. Οὕτω π. χ. προκειμένου περὶ τοῦ ἀπολυτικίου τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος ἀναφέρει ὁ διδάσκαλος τὰ θαύματα, περὶ ὧν γίνεται λόγος ἐν τῷ ἀπολυτικίῳ, ἵνα οὕτω ἡ ἐξηγήσις καὶ κατανόησις τοῦ ἀπολυτικίου καταστῇ εὐχερεστέρα.

Μετὰ τὴν προπαρασκευὴν ταύτην ἀναγινώσκει ὁ διδάσκαλος βραδέως καὶ εὐκρινῶς τὸ ἀπολυτικίον. Ἐπειτα ἐξηγεῖ τὰς λέξεις, τὰς ὁποίας ἀγνοοῦσιν οἱ μαθηταί, καὶ προκαλεῖ μετὰ τοῦτο τοὺς μαθητάς νὰ ἀποδώσωσι τὸ ἀπολυτικίον εἰς τὴν ὁμιλουμένην ἡμῶν γλῶσσαν βοηθῶν αὐτοὺς ὡς πρὸς τὴν τακτοποίησιν ἰδίᾳ τῶν λέξεων.

Μετὰ τοῦτο γίνεται ἡ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τοῦ ἀπολυτικίου, ἣτις πολλαχοῦ δύναται νὰ λείπῃ, ἐν ἑν τῇ προπαρασκευῇ ἔχουσιν ἀναπτυχθῇ ἀρκούντως τὰ πράγματα.

Ἀκολουθῶς εὐρίσκειται τῇ ὁδηγίᾳ τοῦ διδασκάλου ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἡ κυρία τοῦ ἀπολυτικίου ἰδέα.

Ἐπειτα προκαλοῦνται τινες τῶν μαθητῶν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου νὰ ἀναγνώσωσι μεγαλοφώνως καὶ κατ' ἔννοιαν τὸ ἀπολυτικίον.

Ἡ ἀνάγνωσις αὕτη συντελεῖ καὶ εἰς ἀπομνημόνευσιν τοῦ ἀπολυτικίου. Ἀφοῦ ἀναγνώσῃσι τὸ ἀπολυτικίον πέντε ἢ ἕξ μαθηταί, κλείουσιν οἱ μαθηταὶ τὰ βιβλία αὐτῶν καὶ προκαλοῦνται τινες τούτων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου νὰ εἴπωσι τὸ ἀπολυτικίον ἀπὸ μνήμης. Τὸν ἀπὸ μνήμης λέγοντα τὸ ἀπολυτικίον μαθητὴν βοηθοῦσιν ἐν ἀνάγκῃ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἐρωτῶμενοι καὶ ἐν ἀνάγκῃ αὐτοῦ ὁ διδάσκαλος. Ἐὰν τὸ ἀπολυτικίον εἶναι μακρὸν καὶ δυσχερὲς πρὸς ἀπομνημόνευσιν δύναται νὰ διακιρεθῇ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου εἰς δύο μέρη καὶ οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον νὰ ἀπομνημονευθῇ ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Τέλος, ἐὰν μάλιστα ὁ διδάσκαλος γνωρίζῃ ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν δύναται νὰ ψάλλῃ μετὰ τῶν μαθητῶν τὸ ἀπολυτικίον. Ἀφοῦ οὕτω ψαλῇ τρίς ἢ τετράκις τὸ ἀπολυτικίον προκαλοῦνται τινες τῶν μαθητῶν καὶ ψάλλουσι τοῦτο.

Ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς διδασκαλίας, τῶν ἀπολυτικίων τῶν θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν ἑορτῶν τῶν ἁγίων παρατηρῶ ὅτι ταῦτα πρέπει νὰ διδάσκωνται κατὰ τὸ πρὸ τῆς σχετικῆς ἑορτῆς μάθημα. Οὕτω καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μαθητῶν θέλει εἶσθαι μείζον καὶ ἡ κατὰ τὴν ἑορτὴν παρακολούθησις καὶ κατανόησις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ τε ἀπολυτικίου καὶ τῶν σχετικῶν τροπαρίων πληρεστέρα.

Α'

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς γεννήσεως τῆς Θεοτόκου.

(Ἦχος δ')

*Χαρὰν ἐμήνυσσε πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ. Ἀνήγειλεν εἰς ὅλον
τον κόσμον χαράν, ἐγένετο ἀφορμὴ χαρᾶς εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώ-
πους.*

*Ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης. Ἐγεννήθη ὁ κατ'
ἐξοχὴν δίκαιος, ὁ Χριστός.*

*Καὶ λύσας τὴν κατάραν. Ὁ Χριστός, ἀφοῦ ἔλυσε τὴν κα-
τάραν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἕνεκα τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος
ἐστέναζεν ἡ ἀνθρωπότης.*

*Καὶ καταργήσας τὸν θάνατον. Καὶ ἀφοῦ κατήργησεν ὁ
Χριστός τὸν θάνατον διὰ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως αὐτοῦ.*

Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου.

(Ἦχος δ')

*Σήμερον τῆς εὐδοκίας τὸ προοίμιον. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀπο-
φάσεως τοῦ Θεοῦ, ἡ κατὰ χάριν βουλὴ τοῦ Θεοῦ περὶ τῆς σωτη-
ρίας τῶν ἀνθρώπων σήμερον διὰ τῆς εἰσόδου τῆς Θεοτόκου εἰς
τὸν ναὸν ἄρχεται ἐκπληρουμένη.*

*Καὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας ἡ προκήρυξις. Καὶ
προκηρύσσεται ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.*

*Ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ τρανώς ἡ Παρθένος δείκνυται.
Ἡ Παρθένος ἀποδεικνύεται τρανώς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ ὅτι
εἶναι ἡ προωρισμένη μήτηρ τοῦ Σωτῆρος.*

*Καὶ τὸν Χριστὸν τοῖς πᾶσι προκαταγγέλλεται. Καὶ προ-
αναγγέλλει εἰς ὅλους τὸν Χριστόν, ὅτι ἐξ αὐτῆς θὰ γεννηθῇ ὁ
Χριστός.*

*Τῆς οἰκονομίας. Τῆς βουλῆς τοῦ Θεοῦ περὶ τῆς σωτηρίας
τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τῆς Θεο-
τόκου ἐξεπληρώθη ἡ θεία οἰκονομία, διότι ἐξ αὐτῆς ἐγεννήθη ὁ
Χριστός ὁ ἀπολυτρώσας τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῆς ἁμαρτίας.*

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου.

(Ἦχος δ')

*Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον. Σήμερον
ἐκδηλοῦται τὸ ὅλον τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ἐν τῇ σημερινῇ ἑορτῇ
συγκεντροῦται, συγκεφαλαιοῦται ἡ σωτηρία ἡμῶν, ἥτις ἐπέρχε-
ται διὰ τοῦ Χριστοῦ.*

*Καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἡ φανέρωσις. Καὶ φανε-
ροῦται ἡ αἰωνία μυστηριώδης καὶ ἀκατάληπτος βουλὴ τοῦ Θεοῦ
περὶ σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ.*

Ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἀίδιος υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ.

*Τὴν χάριν εὐαγγελίζεται. Ἀναγγέλλει τὴν εὐχάριστον
ταύτην εἰδήσιν εἰς τὴν Θεοτόκον.*

Κεχαριτωμένη. Ἡ πλήρης χάριτος.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

(Ἦχος α')

*Ἐν τῇ γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας. Ἡ Θεοτόκος
γεννήσασα τὸν Χριστὸν ἔμεινε πάλιν παρθένος.*

*Τὸν κόσμον οὐ κατέλιπες. Δὲν ἐγκατέλιπες τὸν κόσμον,
τοὺς ἀνθρώπους, ἀπροστατεύτους, ἀλλὰ πάντοτε πρεσβεύεις καὶ
μεσιτεύεις ὑπὲρ αὐτῶν παρὰ τῷ υἱῷ σου.*

Πρὸς τὴν ζωὴν. Πρὸς τὸν Χριστόν, ὅστις ζωὴ ὧν δίδει τῷ κόσμῳ τὴν ζωὴν.

Τῆς ζωῆς. Τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ ταῖς πρεσβείαις ταῖς σαῖς λυτρουμένη ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Καὶ διὰ τῶν δεήσεών σου καὶ πρεσβειῶν πρὸς τὸν υἱόν σου καὶ σωτῆρα τοῦ κόσμου σώξεις τὰς ψυχὰς μας ἐκ τοῦ θανάτου.

Β΄

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ ΕΟΡΤΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς μεταστάσεως τοῦ Εὐαγγελιστοῦ

Ἰωάννου.

(ᾠχός β΄)

Ἐπιτάχυνον ῥῦσαι λιθὸν ἀναπολόγητον. Σπεῖσον νὰ σώσῃς τὸν λαόν, τοὺς χριστιανούς, οἵτινες καταδιώκονται καὶ καταδικάζονται ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν ἄνευ ἀπολογίας.

Δέχεται σε προσπίπτοντα ὁ ἐπιπεσόντα τῷ στήθει καταδεξάμενος. Ὁ Χριστός, ὅστις σὲ κατεδέχθη πεσόντα εἰς τὸ στήθος του κατὰ τὸν μυστικὸν δεῖπνον, δέχεται σε παρακαλοῦντα ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

Ἐπίμονον νέφος ἐθνῶν διασκεδάσαι. Νὰ διασκορπίσῃ τὸ νέφος, τὸ πλῆθος τῶν ἐθνικῶν, οἵτινες ἐπιμένουσιν ἐν τοῖς διωγμοῖς καὶ τῇ ἐθνικῇ θρησκείᾳ.

Αἰτούμενος ἡμῖν. Ζητῶν δι' ἡμᾶς, τοὺς πιστούς.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Γερασίμου.

(ᾠχός α΄)

Ἐν σαρκὶ ἄγγελον. Ἄγγελον ἐν σώματι.

Θεοφόρον. Φέρουντα ἐν ἑαυτῷ τὸν θεόν.

Νεοφανέντα ἡμῖν. Φανέντα εἰς ἡμᾶς νεώστει.

Ἀξίως παρὰ θεοῦ ἀπείληφεν ἰαμάτων τὴν ἀμέναον χάριν. Ἐχει λάβει παρὰ οὗτ' θεοῦ ἐπαξίως τὴν ἀμέναον χάριν τῆς θεραπείας, γὰρ θεραπείῃ.

Ρῶννυσι τοὺς νοσοῦντας. Θεραπεύει τοὺς ἀσθενοῦντας.

Βρῦει ἰάματα. Παρέχει ἀφθόνως θεραπείαν καὶ χάριν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Δημητρίου.

(Ἦχος γ')

Μέγαν εὐρατο ἐν τοῖς κινδύνοις σε ὑπέρμαχον ἢ οἴκου-
μένη. Οἱ χριστιανοὶ εὐρόν σε μέγαν ὑπερασπιστὴν εἰς τοὺς κιν-
δύνους.

Τὰ ἔθνη τροποῦμενον. Κατατροπώνοντα τοὺς ἐθνικούς.

Καθεῖλες τὴν ἐπαρσιν. Κατέρριψας, κατέβηλες τὴν ὑπερη-
φάνειαν, τὴν ἀλαζονείαν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμά καὶ
Δαμιανοῦ.

(Ἦχος πλάγιος δ')

Ἐπισκέψασθε τὰς ἀσθενείας ἡμῶν. Βοηθήσατε ἡμᾶς,
θεραπεύσατε τὰς ἀσθενείας ἡμῶν.

Δωρεὰν ἐλάβετε. Δωρεὰν ἐλάβετε τὴν χάριν τῆς θεραπείας
τῶν ἀσθενειῶν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς συνάξεως τῶν Ἀρχαγγέλων
Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ.

(Ἦχος δ')

Τῶν οὐρανίων στρατιῶν ἀρχιστράτηγοι. Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν

οὐρανίων στρατευμάτων, τῶν ἀγγέλων.

Δυσωποῦμεν. Παρακαλοῦμεν θερμῶς.

Τειχίσητε ἡμᾶς. Περιφρουρήσητε ἡμᾶς.

Σκέπη τῶν πτερύγων. Διὰ τῆς σκέπης, σκέποντες ἡμᾶς διὰ τῶν πτερύγων.

Προσπίπτοντας. Οἱ ὅποιοι προσπίπτομεν, παρακαλοῦμεν ἡμᾶς ἐπιμόνως.

Ὡς Ταξιάρχαι τῶν ἄνω δυνάμεων. Ὡς ἀρχηγοὶ τῶν οὐρανίων δυνάμεων, τῶν ἀγγελικῶν τάξεων.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

(ᾠχος πλᾶγιος δ')

Ἡ τοῦ στόματός σου καθάπερ πυρρὸς ἐκλάμπασα χάρις.
Ἡ χάρις, ἡ θεία σοφία τοῦ στόματός σου ἡ ὡς δαυλός, φανὸς ἐκλάμπασα.

Ἐπὶ τῆς γῆς ἐναπέθετο. Ἐναπέθεσεν εἰς τὸν κόσμον θησαυροῦς ἀφιλργυρίας.

Τὸ ὕψος. Τὴν ἀξίαν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου.

(ᾠχος δ')

Πρωτόκλητος. Ὡς κληθεὶς πρῶτος.

Τοῦ κορυφαίου αὐτάδελφος. Ἀδελφός τοῦ ἀποστόλου Πέτρου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Νικολάου.

(ᾠχος δ')

Κανόνα πίστεως. Ἐπόδειγμα, πρότυπον πίστεως.

Εἰκόνα πραότητος. Εἰκόνα, ὑπόδειγμα πραότητος.

Ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια. Ἡ ἀλήθεια τῶν πραγμάτων, αὐτὰ τὰ πράγματα, ἡ διδασκαλία καὶ ὁ βίος σου.

Τῇ ταπεινώσει τὰ ὑψηλά. Διὰ τῆς ταπεινώσεως τὰ οὐράνια.

Τῇ πτωχείᾳ τὰ πλούσια. Διὰ τῆς πτωχείας τὰ οὐράνια πλούτη.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος.

(ᾠχός α')

Τῆς συνόδου τῆς πρώτης ἀνεδείχθης ὑπέρμαχος. Τῆς πρώτης οἰκουμενικῆς συνόδου ὑπερήσπισας τὴν διδασκαλίαν.

Νεκρᾷ ἐν τάφῳ προσφωνεῖς. Πρόκειται περὶ τοῦ ἐν τῷ βίῳ μνημονευθέντος θαύματος, δι' οὗ εὗρε τὸ κεκρυμμένον ἐρωτήσας τὴν νεκρὰν θυγατέρα.

Καὶ ὄφιν εἰς χρυσοῦν μετέβαλες. Πρόκειται περὶ τοῦ ἐν τῷ βίῳ μνημονευθέντος θαύματος, δι' οὗ μετέβαλε τὸν ὄφιν εἰς χρυσοῦν, οὕτω δὲ ἐβοήθησε τὸν πτωχόν.

Ἀγγέλους ἔσχες συλλειτουργοῦντας. Πρόκειται περὶ τῆς διηγήσεως, καθ' ἣν, ὅτε ἔφαλλε τὰς ἱεράς εὐχάς, συνειλιτούργουν μετ' αὐτοῦ ἄγγελοι.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Διονυσίου.

(ᾠχός α')

Τὸν γόνον Ζακύνθου. Τὸν ἐκ Ζακύνθου καταγόμενον.

Καὶ Αἰγίνης τὸν πρόεδρον. Τὸν ἐπίσκοπον Αἰγίνης.

Φρουρόν. Φύλακα.

Συμφώνως. Ὅλοι ὁμοῦ, πάντες ἐκ συμφώνου.

Σαῖς λιταῖς. Διὰ τῶν ὕμνων σου, τῶν παρακλήσεών σου.

Θαυματώσαντι. Τὸν ποιήσαντά σε θαυμαστόν.

*Πρέσβυν ἀκούμετον Τὸν ἀκούμετον, τὸν διαρκῆ πρεσβυ-
τήν, μεσίτην.*

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

(Ἦχος α')

*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξηλθεν ὁ φθόγγος σου. Ὁ λόγος
σου, ἡ διδασκαλίᾳ σου, μέγα Βασίλειε, διεδόθη εἰς ὅλον τὸν
κόσμον.*

*Ὡς δεξαμένην τὸν λόγον σου. Ὅστις μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη
τὸν λόγον σου, τὸ κήρυγμά σου.*

*Δι' οὗ θεοπρεπῶς ἐδογματίσας. Διὰ τοῦ ὁποίου λόγου σου
ἐδογματίσας περὶ τῆς θεότητος ὡς ἀρμόζει εἰς ταύτην.*

*Τὴν φύσιν τῶν ὄντων ἐτράνωσας. Διευκρίνησας τὴν φύσιν
τῶν ὄντων, τὰ μυστήρια τῆς φύσεως τῶν ὄντων.*

*Τὰ τῶν ἀνθρώπων ἤθη ἐκόσμησας. Ἐκόσμησας τὰ ἤθη
τῶν ἀνθρώπων, διέπλασας τὰ ἤθη τῶν ἀνθρώπων διὰ τῆς διδα-
σκαλίας σου.*

*Βασιλείον ιεράτευμα. Βασιλικὸν ἱερατεῖον, Βασίλειε ἀρ-
χιερεῦ.*

Πρέσβευε. Παρκαῖλει, μεσίτευε παρὰ τῷ Χριστῷ.

*Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς συνάξεως τοῦ προδρόμου καὶ
βαπτιστοῦ Ἰωάννου.*

(Ἦχος β')

*Μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων. Ἡ μνήμη τοῦ δικαίου
ἐγκωμιάζεται, ὁ δίκαιος μνημονεύεται μετ' ἐγκωμίων, ἐπαι-
νεῖται.*

Ἡ μαρτυρία τοῦ Κυρίου. Πρὸς Ματθ. 11 7—16.

Ἐν εἰδωτοῖς. Ἐν τοῖς ὕδασι τοῦ Ἰορδάνου.

Τὸν κηρυττόμενον. Ἐβάπτιστας ἐκείνον, τὸν ὁποῖον ἐκήρυττες.

Τῆς ἀληθείας ὑπεραθλήσας. Ἀγωνισθεὶς ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ μαρτυρήσας ὑπὲρ αὐτῆς.

Εὐηγγελισω καὶ τοῖς ἐν Ἀδῃ. Ἐκήρυξας καὶ εἰς τὰς ψυχάς, τὰς εὐρισκομένας ἐν τῷ Ἀδῃ.

Θεὸν φανερωθέντα ἐν σαρκί. Θεὸν ἐμφανισθέντα ἐν τῇ γῇ ὡς ἄνθρωπον.

Τὸν αἰρωντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Τὸν ἐξαλείφοντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου.

(Ἦχος δ')

Τὸν ζηλωτὴν Ἠλίαν τοῖς τρόποις μιμούμενος. Μιμούμενος κατὰ τοὺς τρόπους τὸν ὑπὸ ζήλου ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ κατεχόμενον προφήτην Ἠλίαν.

Τῷ βαπτιστῇ εὐθείαις ταῖς τριβούροις ἐπόμενος. Ἐπόμενος ἀκολουθῶν κατ' εὐθείαν, ἀκριβῶς, τὸν βαπτιστὴν Ἰωάννην.

Τῆς ἐρήμου γέγονας οἰκιστής. Διὰ τῆς συναθροίσεως μοναχῶν περὶ σὲ ἔχεις γέιναι οἰκιστὴς τῆς ἐρήμου.

Καὶ τὴν οἰκουμένην ἐστήριξας εὐχαῖς σου. Καὶ διὰ τῶν εὐχῶν σου ἐστήριξας τὸν κόσμον.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου

(Ἦχος δ')

Ἔργοις λάμπαντος ὁρθοδοξίας. Ἀποῦ ἐλάμψατε, διεκρίθητε διὰ τῶν ἔργων, τῶν ἀγώνων σας ὑπὲρ τῆς ὁρθοδοξίας.

Πᾶσαν σβέσαντες κακοδοξίαν. Καὶ ἐσθέσατε πᾶσαν κακὴν δοξίαν αἵρετικὴν.

Τῇ εὐσεβείᾳ τὰ πάντα πλουτήσαντες. Πλουτίσαντες τὰ πάντα διὰ τῆς εὐσεβείας σας.

Τὴν ἐκκλησίαν μεγάλως κοσμήσαντες. Διὰ τῶν ἀρετῶν σας ἀξίως, ἐποξίως τῶν ἀρετῶν σας καὶ τῶν ἀγώνων σας.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

(Ἦχος α')

Ὁ ποιμενικὸς αὐλὸς τῆς θεολογίας σου. Ὁ αὐλός, ἡ δύναμις καὶ ὁ τρόπος τῆς θεολογίας, τῆς θεολογικῆς γνώσεως σου, τοῦ ποιμένου τῆς ἐκκλησίας.

Σάλπιγγας. Τὴν σοφίαν καὶ ἐπιδεικτικὴν ρητορείαν.

Τὰ βάθη τοῦ πνεύματος ἐκζητήσαντι. Εἰς σέ, ὅστις ἐζητήσας νὰ ἐξερευνήσης, νὰ εἰσδύτης εἰς τὰ βάθη τοῦ πνεύματος, εἰς τὴν βαθύτητα τῶν δογμάτων.

Καὶ τὰ κάλη τοῦ πνεύματος προσετέθη σοι. Προσετέθη καὶ ἡ εὐγλωττία, ἡ χάρις νὰ ἀναπτύσσης ταῦτα εὐφραδῶς.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν.

(Ἦχος α')

Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας. Τοὺς τρεῖς μεγίστους πατέρας τῆς ἐκκλησίας, οἵτινες ὡς ἄλλοι φωστῆρες ἐφώτισαν διὰ τῆς διδασκαλίας των.

Τῆς τρισηλίου θεότητος. Τῆς ἁγίας τριάδος, τῆς τριαδικῆς θεότητος.

Τοὺς τὴν οἰκουμένην ἀκτίσει δογμάτων θείων πυρσεύσαντας. Οἵτινες ἐφώτισαν τὴν οἰκουμένην διὰ τῶν ἀκτίνων τῶν θείων δογμάτων.

Τοὺς μελιρρύτους ποταμοὺς τῆς σοφίας. Τοὺς γλυκαῖς ποταμοὺς τῆς σοφίας, τοὺς εὐφραδεῖς καὶ σοφοὺς διδασκάλους.

Τοὺς τὴν κτῆσιν πᾶσαν θεογνωσίας νάμασι καταρδεύσαντας. Τοὺς ποτίσαντας ὅλον τὸν κόσμον διὰ τῶν ὑδάτων τῆς θεογνωσίας.

Χρυσορρήμονι. Τῷ Χρυσοστόμῳ.

Οἱ τῶν λόγων αὐτῶν ἐρασταί. Οἱ ἀγαπῶντες καὶ θαυμάζοντες τοὺς λόγους αὐτῶν.

Ὑμνοὺς τιμήσωμεν. Ἄς τιμήσωμεν δι' ὕμνων, ἃς ὑμνήσωμεν.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

(Ἦχος δ')

Ὑπέρμαχος βασιλέων. Ὑπερασπιστὴς τῶν βασιλέων.

Τροπαιοφόρε. Νικηφόρε.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης.

(Ἦχος πλάγιος δ')

Τοῦ σταυροῦ σου τὸν τύπον ἐν οὐρανῷ θεασάμενος. Ἀπὸ εἶδεν ὁ Κωνσταντῖνος ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ.

Καὶ ὡς ὁ Παῦλος τὴν κλῆσιν οὐκ ἐξ ἀνθρώπων δεξάμενος. Καὶ ὡς ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐδέχθη τὴν κλῆσιν, ὅπως γένηται χριστιανός, οὐχὶ ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἐν βασιλεῦσιν ἀπόστολος σου. Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὅστις εἶνε ὁ μεταξὺ τῶν βασιλέων ἀπόστολος σου, τοῦ Χριστοῦ.

Βασιλεύουσιν πόλιν, ἐν τῇ χειρὶ σου παρέθετο. Τὴν

πρωτεύουσαν πόλιν, δηλαδή τὸ Βυζάντιον, ἔθηκεν εἰς τὴν χεῖρά σου, εἰς τὴν κυριότητά σου, καταστήσας αὐτὴν χριστιανικὴν.

**Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ γενεθλίου τοῦ Προδρόμου
καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.**

(ᾠχὸς δ')

Προφῆτα καὶ πρόδρομε τῆς παρουσίας Χριστοῦ. Ὁ Ἰωάννης εἶνε προφήτης καὶ πρόδρομος τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐνανθρωπήσεως αὐτοῦ.

Οἱ πόθῳ τιμῶντές σε. Ἡμεῖς οἱ τιμῶντές σε μετὰ πόθου δὲν δυνάμεθα νὰ σὲ ἐπαινέσωμεν ἐπαξίως.

Τῇ ἐνδόξῳ καὶ σεπτῇ σου γεννήσει. Διὰ τῆς σεπτῆς σου γεννήσεως ἔχουσι λυθῇ ἡ ἀφωνία τοῦ πατρὸς σου καὶ ἡ στείρωσις τῆς μητρὸς σου.

Σάρκωσις. Ἡ ἐνανθρώπησις.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.

(ᾠχὸς β')

Πρωτόθρονοι. Οἱ κορυφαῖοι τῶν ἀποστόλων.

Τῷ δεσπότῃ τῶν ὄλων. Τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ Προφήτου Ἠλίου.

(ᾠχὸς δ')

Ὁ ἐνσαρκος ἄγγελος. Ὁ Ἠλίας θεωρεῖται ὡς ἄγγελος φέρων σάρκα, ἀνθρώπινον σῶμα.

Τῶν προφητῶν ἡ κρηπίς. Ἡ βάσις τὸ στήριγμα τῶν προφητῶν.

Ὁ δεύτερος πρόδρομος. Ὁ δεύτερος, πρόδρομος τοῦ Χριστοῦ, πρώτου ὄντος τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

Βρῦει ἰάματα. Παρέχει ἀφθόνως θεραπείας.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΩΝ

Σεπτεμβρίου.

	Σελίς	
8. Τῆς γεννήσεως τῆς Θεοτόκου.....	5	καὶ 35
18. Τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ.....	9	
26. Τῆς μεταστάσεως τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου.	8	» 37

Ὀκτωβρίου.

20. Τοῦ ἁγίου Γερασίμου.	10	» 38
26. Τοῦ ἁγίου Δημητρίου	11	» 38

Νοεμβρίου.

1. Τῶν ἁγίων Ἀναργύρων.....	12	» 38
8. Τῆς συνάξεως τῶν ἀρχαγγέλων.....	13	» 39
12. Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.	13	» 39
14. Τοῦ ἁγίου Φιλίππου.....	14	
16. Τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου.....	15	
21. Τῶν εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου.....	5	» 35
30. Τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου.	16	» 40

Δεκεμβρίου.

6. Τοῦ ἁγίου Νικολάου.....	17	» 40
12. Τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος	17	» 40
17. Τοῦ ἁγίου Διονυσίου.....	19	» 41

Ἰανουαρίου.

1. Τοῦ μεγάλου Βασιλείου.....	19	» 41
7. Τῆς συνάξεως τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου..	21	» 42
17. Τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου.....	22	» 43

	Σελίς	
18. Τῶν ἀγίων Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου	29	» 43
25. Τοῦ ἀγίου Γρηγορίου	24	» 44
30. Τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν	26	» 44

Μαρτίου.

25. Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου	6	» 36
---	---	------

Ἀπριλίου.

23. Τοῦ ἀγίου Γεωργίου	26	» 45
----------------------------------	----	------

Μαΐου.

21. Τῶν ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης	27	» 45
---	----	------

Ἰουνίου.

21. Τοῦ γενεθλίου τοῦ Προδρόμου	28	» 46
29. Τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου	29	» 46

Ἰουλίου.

2. Τοῦ προφήτου Ἡλίου	31	» 46
27. Τοῦ ἀγίου Παντελεήμονος	32	

Αὐγούστου.

15. Τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου	7	» 36
--	---	------

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000025935

